

Det kongelige Fornyings- og administrasjonsdepartement

PM 2007-07

Statlig arbeidsgiverpolitikk for et mer inkluderende arbeidsliv (IA)

Dato: 04.06.2007

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. 9.19

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) viser til [intensjonsavtale](#) av 14. desember 2005 med tillegg 6. juni 2006, 6. november 2006 og 15. mai 2007.

Innledning

Regjeringen prioriterer arbeidet for et mer inkluderende arbeidsliv. Hovedgrunnen er et økende behov for arbeidskraft, og at det kreves en felles dugnad for å møte utfordringene i IA-arbeidet, som det er viktig at statlige arbeidsgivere tar aktivt del i. Regjeringen vil at staten skal gå foran i arbeidet for et mer inkluderende arbeidsliv. Det forventes derfor at forvaltningen legger en betydelig innsats i arbeidet med å realisere de ambisjonene som er lagt i den nye IA-avtalen, som gjelder fram til 31.12.2009.

Den nye IA-avtalen har to overordnede mål:

- Å forebygge sykefravær, øke fokus på jobbnærvær og hindre ”utstøting” fra arbeidslivet.
- Å øke rekrutteringen til arbeidslivet av personer som ikke har et arbeidsforhold. Antall personer som mottok sykepenges, rehabiliterings-, attførings- og uføreytelser utgjorde pr. 31.12.2005 vel 18 prosent av alle i Norge mellom 16 og 66 år. Det er et samlet mål for IA-arbeidet at denne andelen skal reduseres.

Målene i den nye IA-avtalen på nasjonalt nivå

De målene som skal gjelde for det statlige tariffområdet, reflekterer målene som er satt på nasjonalt nivå:

Delmål I

Redusere sykefraværet med 20 prosent i forhold til nivået i 2. kvartal 2001.

I det statlige tariffområdet er også målet å redusere sykefraværet med 20 prosent i den samme perioden. Hvis dette målet nås, vil summen av legemeldt og egenmeldt fravær i det statlige

tariffområdet da være fire prosent i 2. kvartal 2009. Det er et ambisiøst mål, fordi sykefraværet i 2. kvartal 2006 var 5,3 prosent i hele staten ¹.

FAD informerer om og følger opp utviklingen av den kvartalsvise [sykefraværstatistikken](#) fra Statistisk sentralbyrå overfor departementene.

Delmål II

Tilsette langt flere med redusert funksjonsevne. Med det menes personer

- a) i virksomheten som har eller får redusert funksjonsevne, og som virksomhetene har et hovedansvar for å ivareta, med støtte fra myndighetenes virkemidler
- b) utenfor virksomheten som har redusert funksjonsevne, og som det i hovedsak er myndighetenes ansvar å ivareta, med bistand fra virksomhetene

I tillegg avtale til IA-avtalen av 14. desember 2005 som ble inngått 15. mai 2007, har partene og myndighetene avtalt mål for:

- i) å redusere antall personer som går fra arbeid til passive ytelser
- ii) å øke andelen langtidssykemeldte som starter opp yrkesrettet (ekstern) attføring i sykemeldingsperioden
- iii) å øke andelen med redusert funksjonsevne som går fra trygdeytelse og over til arbeid.

Resultatene på disse tre delmålene registreres av NAV.

Det er på arbeidsplassen at resultatene skapes også på disse målene. FAD anmoder de statlige virksomhetene om å bidra til en slik nasjonal måloppnåelse.

Vi minner i denne sammenhengen om Regjeringens tiltaksplan som har som mål at minst fem prosent av nytilsetninger i staten skal være av en person med nedsatt funksjonsevne.

Informasjon om denne tiltaksplanen finnes på [FAD's nettside om inkluderende arbeidsliv](#).

Delmål III

Å øke forventet pensjoneringsalder for personer over 50 år med minimum 6 måneder for perioden 2001 – 2009.

Også i det statlige tariffområdet er målet å øke pensjoneringsalderen med minimum 6 måneder i denne perioden. FAD viser til [Hovedtariffavtalen](#) for perioden 2006 – 2008 (se PM 2006-[14](#), [18](#) og [2007-1](#)). Her legges det vekt på ulike virkemidler som virksomhetene kan ta i bruk.

FAD følger opp utviklingen hvert kvartal gjennom statistikk fra Statens pensjonskasse.

Styringsvirkemiddel i det statlige tariffområdet

I den nye IA-avtalen er virksomhetene utfordret til å sette egne, konkrete aktivitets- og resultatmål².

Lederne i virksomhetene har et særlig ansvar for å sette slike mål, og få i stand rutiner og aktive tiltak i

samarbeid med de tillitsvalgte for at målene i IA-satsingen skal nås. Departementene vil følge opp dette gjennom tildelingsbrev, lederkontrakter og i styringsdialogen med virksomhetene.

Erfaringer fra IA-arbeidet hittil i de statlige virksomhetene

En kartlegging av IA-arbeidet i staten som er gjennomført av Synovate MMI viser at:

- mange virksomheter nå prioriterer oppfølging av sykefravær
- individuelle oppfølgingsplaner og samtaler med den enkelte sykemeldte er tiltak som statlige ledere venter vil gi stor effekt.

Det er store og positive forventninger blant statlige arbeidsgivere til at følgende tiltak vil gi effekt på sykefraværet::

- o lettere og mer systematisk kontakt mellom lege, arbeidsgiver og arbeidstaker
- o kjøp av helsetjenester for å få sykemeldte raskere tilbake i arbeid
- o aktiv bruk av bedriftshelsetjenesten for å tilrettelegge arbeid for sykemeldte
- o tilretteleggingstilskudd for ansatte med spesielle behov
- selv om det legges størst vekt på målene om å redusere sykefraværet, har mange av virksomhetene også
  - o gjennomført konkrete, planlagte tiltak for å ansette flere personer med nedsatt funksjonsevne (43 prosent av virksomhetene) og
  - o gjennomført konkrete, planlagte tiltak for å få eldre ansatte til å stå lenger i jobb (68 prosent av virksomhetene).

Styrket IA-innsats

IA-arbeidet skal særlig legge vekt på at oppfølgingen ved sykefravær kommer tidlig i gang.

Virkemidler i sykefraværsarbeidet som er operative fra 1. mars 2007er:

- Oppfølgingsplaner
- Økt bruk av gradert sykemelding.
- Legenes rolle: Det er bevilget midler for at legene skal kompenseres når de deltar på dialogmøter med virksomhetene.
- Oppfølging ved langtids sykefravær er strammet inn og presisert (se tillegg til IA-avtalen).

Partene og myndighetene har laget en oversiktlig rettleiding i forbindelse med lovendringene om lettere oppfølging av sykmeldte av 1. mars 2007 (se NAV, [Relatert innhold](#), folder og plakat). Arbeidstilsynet er styrket for å ha fokus på sykefravær som kriterium ved tilsyn. Fortsatt er noen av tiltakene i den nye IA-avtalen under utarbeidelse. Følg med på hjemmesidene til NAV og FAD om dette.

Fornyings- og administrasjonsdepartementets rolle

FAD ønsker å bidra til at de statlige virksomhetene kan være i fremste rekke i IA-arbeidet. FAD vil følge opp med bl.a. informasjonstiltak på sin Internettside regjeringen.no.

Kontaktpersoner for IA-arbeidet i FAD er:

Finn Bjørnar Lund, tlf.nr. 22244882, e-post fbl@fad.dep.no: IA-generelt, sykefravær, seniorpolitikk

Knut Lorentsen, tlf.nr. 22244844, e-post klo@fad.dep.no: Senior- og pensjonspolitikk

Tone Engebretsen, tlf.nr. 22244854, e-post tbe@fad.dep.no: Sykefravær og seniorpolitikk

Sissel Frøberg, tlf.nr. 22244836, e-post sfr@fad.dep.no: IA generelt og delmål 2

Tore Simonsen: tlf.nr. 22244990, e-post tsi@fad.dep.no: Delmål 2

Wigdis Andresen, tlf.nr. 22244665, e-post wan@fad.dep.no: Delmål 3

Etter fullmakt

Finn Melbø
ekspedisjonssjef

Marit Skaar Reiersen
avdelingsdirektør

[1] Sykefraværet varierer kvartalsvis, og målingen har derfor referanse til 2. kvartal hvert år.

[2] Se eksempler på konkretisering av slike mål på virksomhetsnivå i "Tilleggsdokumentet til intensjonsavtalen 2006 –2009 av 6. juni 2006"